

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in tozi se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni upravi št. 14 194.

V trdni veri — na novo pot

Leto, ki smo ga sprejeli s pričakovanjem, da pade kaj butar z naših pleč, se potaplja v večnost. Dalo nam je marsikaj, samo tega ne, kar smo upali in pričakovali.

Gospodarsko življenje se skoraj ni premaknilo z mrtve točke. V kolikor se je, pa je to premikanje bilo tako, da smo vprav kmetški in delavski ljudje prišli med kolesje. Ali naj govorimo o tem, ko je že itak dovolj bridko, da moramo to občutiti?!

Doživljali smo v tem letu čase, o katerih pravi pregovor, da bi človek niti čevlju ne voščil, da jih dočaka. Trenja in razprtija doma, trenja in kri po svetu, spletke in pasti — to je žalostni obračun leta 1936., ki bo ostalo v zgodovini zapisano s temnimi črkami obupa.

Kakor pa je bilo to leto polno neuspehov in porazov, smo v nekem oziru vendar zadovoljni z njim. Ni nam sicer dalo zdravih sadov, dalo nam je pa vsaj eno spoznanje, namreč:

Kako ne smemo delati

Jasno in brezobzirno, kakor morda še nobeno poprej, nam je vprav to leto pokazalo, katera pota so v javnem življenju napačna in kako se usoda radi njih grenko maščuje nad posameznikom in nad vso družbo. Pokazalo nam je, da je napačna vsaka pot, ki ne privoščil zemlji, kar je njenega. Zemlja in z njo tisti, ki jo obdeluje, torej kmetško in delavsko ljudstvo, naša vas, naše podeželje mora biti temelj vsega, če hoče človeška družba v svoji skupnosti uspevati. Ker tega ni in dokler tega ne bo, je vse prizadevanje zaman.

Kar pogledimo nazaj, pa nam bodo dogodki potrdili besede! Povsod, kjer se je kaj ukrenilo — pa bodi tudi v najboljšem namenu — kar ni bilo v skladu z zgoraj označenim temeljem, je rodilo vprav nasprotno sadove kakor so jih ljudje pričakovali! Je namreč povsod v naravi tako, da drevesa ni mogoče zdraviti pri listju, ampak pri koreninah. Kjer je kaj listov bolnih, naj odpadejo, zdravila pa je treba koreninam, da bodo mogle dajati celotnemu drevesu in tudi listom dovolj zdrave hrane.

Tako je v prirodi, tako v človeški družbi in to pravilo nam potrjuje tudi zadnja Uredba o likvidaciji kmetških dolgov. O tej uredbi se je že toliko govorilo in pisalo, da se nam zdi odveč, povedati še kaj. Hotela je pač zdraviti bolno listje, korenine pa so ostale bolne in se je bolezen celo shujšala! To je tragična krivda, ki je ne kaže niti zvečavati niti zmanjševati, ampak samo priznati in potem kreniti na novo pot.

Vsaka šola nekaj stane, vsako skušnjo in spoznanje je treba v življenju drago plačati.

Mi le želimo, da bi tega zadnjega spoznanja slovenski narod ne plačal predrago!

Ob tej želji nam je v prijetno zavest, da je smer, ki jo zastopa naš list izza svojega obstoja, to spoznanje že kot doto za vstop v javno življenje prinesla s seboj. V nebroj člankih smo to naglašali, pojasnjevali in utemeljevali. Narod je to razumel in razumeva vedno bolj, žal pa niso vselej razumeli tisti, ki jih je usoda poklicala, da bi morali najbolj razumeti.

Kljub temu ne izgubimo poguma in ne vere. Stali smo 18 let na braniku kmetško-delavskega človeka, učili, se borili in odpirali oči. Uspehi niso bili vselej taki, kakor bi si jih v interesu skupnosti želeli, vendar pa jih je bilo toliko, da pojdemo tudi v novem letu s podvojeno silo na delo.

Nikdar nismo v svojem delovanju bili pristaši ali zagovorniki nasilja, čeprav bi nam nekateri to radi naprtili, ker upajo na ta način oprati sami sebe. Mi jim jalovega truda ne zavidamo. Povemo samo, da tudi v bodoče ne bomo hodili po potih sile in nasilja, ampak po edino pošteno in človečansko ozarjeni poti zbliževanja in sporazumevanja z vsemi poštenimi ljudmi.

Ze pokojni St. Radić je rad naglašal in se po tem v svojem delu tudi ravnal, da je namreč sporazum pogoj za uspešno življenje in napredovanje. To načelo smo dosledno zastopali tudi mi in se mu v bodoče ne bomo izneverili. To načelo pa seveda ne izključuje borbe za pravice in pravičnost, ki jo mora narodu želeči vsak, kdor hoče javno delovati. To borbo bomo nadaljevali in z odprtimi rokami sprejeli vsakega poštenega zaveznika na podlagi poštenega sporazuma.

Naše narodno vprašanje

V tem prizadevanju nas bo vodilo prepričanje, da je naše življenjsko narodno vprašanje — socialni problem. Ne bomo posnemali tistih, ki se igrajo z besedami in ugibljejo, ali smo v naši državi trije ali en sam. Za nas je to vprašanje opravljeno. Brez dokazov in učenih razmotiranj vemo, da smo Slovenci res Slovenci in da nas tega ni treba biti sram. V ustavi nam je to tudi priznано in potrjeno in ne bomo izgubljali sil za pravdo o oslovi senci. Slovenec, ki ga mora šele učeno dokazovanje ali politična demagogija prepričati o tem, da je Slovenec, ni vreden tega imena!

Hkratu tudi vemo, da smo Jugoslovani in se ta dva pojma med seboj ne izključujeta, ampak le izpopolnjujeta. Svetovna vojna se je končala z zmago narodnostnih načel. Mirovna konferenca v Parizu je začrtala meje jugoslovanske državi na podlagi načela, da pripadamo Slovenci, Hrvati in Srbi skupnemu

jugoslovanskemu narodnemu deblu in da imamo zato pravico do svobode in nevisne države. Borba za državljanske pravice je pa naša notranja zadeva. Borba za neoviran razvoj Srbov, Hrvatov in Slovencev je naša notranja zadeva, ki se ne sme urediti na škodo enega ali drugega, temveč po pravilu popolne enakopravnosti, torej je treba v jugoslovanskem duhu urediti upravne zadeve Jugoslavije.

Tu torej sploh ni nejasnosti in ne vprašanj. Vprašanje pa je,

kako bomo rešili svoje gospodarstvo,

kako bomo odvezli bremena naši zemlji, kmetu, delavcu, uradniku, obrtniku in vsem delovnim slojem, ki danes obupujejo pod težo gospodarskih bremen! Vprašanje je, kje in kako bomo zaposlili stotisoče pridnih rok, ki danes zamaš iščejo dela in radi beže propadajo. Ali je treba, da so prenapolnjene naše jetišnice in norišnice, da propali ljudje žive v breme narodu, mesto da bi mu z delom bili v oporo in ponos! Vprašanje je, kako bomo rešili beže, jetike in vseh grozot otroke, ki so mozeg naroda. Vprašanje je — — —

Ne, ne bomo jih več naštevati! Socialnih vprašanj je toliko, da mora biti bedak ali propalica tisti, ki danes gre mimo njih!

Za rešitev teh vprašanj bomo zastavili vse svoje napore. Prepričani smo, da jih je mogoče rešiti samo v okviru resničnega kmetstva. Zato bomo nadaljevali pot, ki jo hodimo že osemnajst let. Kar je dobrega, zdravega in poštenega, gre z nami, zato tudi upamo, da nam uspeh ne izostane. Vsi, ki upate z nami, dvignite glave in napnite mišice; kajti odrešenje je v zemlji, je v nas! Zatorej pozdravljeni, žuljavi borci! Krepeko dalje, da nam bo bodoče leto res novo in zdravo v borbi za edinstven jugoslovanski kmetški pokret!

Naš kmet brez denarja

V svojem uvodniku piše »Slovenec« z dne 29. t. m. med drugim tudi tole:

»Naš kmet pa je brez denarja, se ne more niti zadolžiti, ker je kmečki kredit sploh ubit, zadruga pa skoro na tleh in velik del našega kmečkega ljudstva nima niti za sol in žveplenke pa za obleko. Spričo tega je pač upravičena skrb, da kakšen centralni fond za socialno pomoč ne bo znal svoje naloge primereno, kakor odgovarja našim potrebam, vršiti, kakor je sploh ne more nobena naprava, ki ni neposredno v stiku z našim ljudstvom in ne pozna ne njegove strukture ne njegovih potreb.«

Torej smo se v svojih ugotovitvah vendar vsaj tu srečali. Zato smo tudi »Slovenec« besede podčrtali. Želimo, naj si jih zapomni in se vsaj v bodoče ravna po njih.

Današnji politični obraz Slovenije

Božični prazniki so se nam prikazali v dveh podobah. Prvi dan je bil mrk in mrzel, vsa obzorja so bila zaprta in neka čudna tesnoba je ogrinjala Rešenikovo rojstvo. Sveti Štefan je razlil snope sonca po slovenskih gričih in dolinah. Kar je bilo prej teme, je prešla.

Ni drugače v vseh raznovrstnih odtenkih našega življenja. Tudi v politiki nenehoma zaznamujemo stalnost sprememb, včasih ostrejših, včasih komaj vidnih. Luč in tema se vrstita in naše oči so venomer uprte tja, odkoder naj bi prišla luč. Oči pa oslepe od bleśka svetlobe ali gostote teme.

Nedavno je skupina kmetskih in delavskih visokošolcev slavila spomin Ivana Cankarja, ki je kakor še nihče do danes popisal trpljenje slovenskega naroda, najgloblje pa zajel miselnost obubožanega človeka. Odkar je pisal o njem, so se mu pridružile nove trume.

Ivan Cankar je tudi premišljeval o slovenski politični svobodi. Ne o taki, ki bi bila na zunaj izražena v popolni državni samostojnosti, temveč taki, ki ji rečemo svoboda duha. Iz svobode duha namreč izvira vsaka druga svoboda. In politična neodvisnost je le en kos celotne človekove notranje neodvisnosti.

Kar je Ivan Cankar zapisal o slovenski politični zavednosti, smo Slovenci kot narod ponovno slovesno potrdili. Karkoli je naša zemlja imela pretrpeti v večjem delu zadnjega desetletja, je pretrpela z našo podporo in našim pristankom.

Oblast, ki jo deli narod, je sicer dragocena. Oblast pa, ki ni v narodnih rokah, se kaže dražja od vseh draguljev. In kdor ne more strpeti brez nje, da vse zanjo. Najraje življenje in imetje drugih, in tem več od tega, čim manj ima pravice nanj.

Mladina ima čudovit nagon, da se bori za stvari, ki jih pozneje prav gotovo uniči. Narodi, politično mladi, delajo prav isto. Zadnje desetletje je do dna razsvetlilo, kaj politično zmoremo. Iz enega navdušenja — za demokracijo — smo padali v navdušenje, ki ni bilo prav nič podobno prvemu. In računostno smo sprejeli vsakogar, ki je na novo začel to igro in jo privedel do natančno enakega konca, kakor prednik, ki je imel natančno nasprotno politične nazore. Nismo

pokazali treznega preudarka in presoje, ne vztrajnosti, ki šele ustvarja stalne pogoje dobrobiti. Podobni smo bili mladini, ki jo majhni dogodki spravljajo v velika gibanja in ki ob velikih dogodkih obstane, ker jih ne razume.

Toda vse zori. Kakor dozoreva klasje na polju ali hrast v gozdu, dozoreva tudi narodovo spoznavanje. Narod je doumel, da so vse njegove nekdanje politične tvorbe, živeče danes brez imen, omočile svoje utrujene obraze v posodi, čije čarobni bleśk je vse omamil.

Sodba je izrečena, ni pa še razglašena. Ni je brati v kakšnih zbirkah številki o teh ali drugih volitvah. Kajti statistike so varljive, četudi ne ponarejajo številki. Temveč je glas ljudski tak, da je največ pravic treba vrniti tistim, ki delajo, trpe in rede vse, kar je nad njim. Svoboda mora priti, ker je to njena dolžnost in naša dolžnost. Toda pripravljeni moramo biti nanjo, da je ne bomo o prvi priliki spet izdali in zamenjali za varljiv dragulj, ki izseva čar neodgovornosti. Zakaž, če ni nobenega drugega nauka dala zadnja doba, dala je nauk o največji dragocenosti — svobodi.

Kadar narod spričo kakšnega načina vladanja izgublja imetek; kadar mu vsako jutro prinaša nove obubožance, ki dajo vse za kosček kruha, tudi svojo borno duhovno svobodo in osramočeni ostanek človeškega dostojanstva — takrat je pomoč božja najbližja, kakor vselej, ko je stiska največja.

Mala Slovenija predstavlja ogromno polje novega dela. Čaka pridnih rok, da jo posejejo z novim sadežem, ki bo pognal iz narodovih globin. Delavci, ki bodo spoštovali v sleherniku človeka, bodo sprejeti z odprtimi rokami. Naučili bodo narod modro prebirati, komu naj izroci oblast in izbrane, sprejemati jo kakor najvišjo svetinjo.

Življenje prinaša čast, prinaša sramoto, vsakomur po njegovih delih.

Grki so raje častno umirali kakor sramotno živeli. Tudi nas čakajo borbe za narodovo čast, za njegovo novo življenje. Kakor je sonce pregnalo gostoto temin, tako morata kmetska in delavska plast razgnati črne podoče ponižavanja, izrabljanja in zastraševanja, ki uničujejo razjeda vso današnjost Slovencev.

Pogled v novo leto

Stara navada je, da si prijatelji in znanci ob nastopu novega leta voščijo veselo in srečno novo leto. Ko si letos kmetje tako voščimo, dobimo trpek občutek, da za nas ni upanja v boljše novo leto, temveč da bo še slabše od preteklega. Če kmet in delavec premotri današnji težki gospodarski in politični položaj, se jima zdi, da se je vse zaklelo proti njima in ju hoče popolnoma uničiti. Za kmeta so se pač uredili kmetski dolгови, ali uredili so se tako, da kmet končno ve, da mora plačati, in tudi ve, koliko in kdaj, toda prav nič pa še ne ve, kje naj dobi potrebni denar za odplačilo dolga. Zakon o ureditvi kmetskih dolgov pove samo to, koliko in kdaj plačaj, skrbi za denar pa prepusti vsakemu poedincu; zato bo vsak prizadeti v novem letu prevzel tudi težke skrbi, ki ga bodo spremljale vse leto.

Težke skrbi obhajajo tudi nas kmete, kako preživiti svoje družine in jih preskrbovati s hrano, obleko in obutvijo čez zimo do prihodnje letine? Znano je, da je bila zadnja letina posebno v Sloveniji zelo slaba zbog vremenskih nezgod, ki so nas lani zaporedoma obiskovale. Tisto malo, kar ima kmet na prodaj, nima pa nobene sorazmerne cene. Velika kmetskih dru-

žin bo brez vsakdanjega kruha, brez pravega sladkorja pa je danes skoro vsaka kmetska hiša, ker ga spričo visoke cene ne more kupiti. Težko je to za naše otroke in stare ljudi in bolnike, ki ne prenesejo težke hrane, kakor so fižol, krompir, repa, zelje itd. Gotovo bo po slovenskih kmetskih družinah še bolj zagospodarila jetika, znak pomanjkanja in bede. Vse to nam kaže pogled v novo leto. Ostaja nam še samo zdrav kmetski optimizem, ki nas ne sme zapustiti! Koliko razočaranj doživi sleherni kmet med letom, ko ga obiščejo različne vremenske neizgode, pa vendar še in še kljubuje naravi.

Zato tudi prav trdno upamo, da bo oblast vendar pričela tudi z dejanji in z resnimi naporimi delati za obstoj kmetskega stanu v Sloveniji. Upamo, da bo omogočila kmetu dobiti potrebni denar za odplačilo dolgov v tem smislu, da bo kmet mogel vnovčiti svoje pridelke tako, kot se spodobi. Upamo, da bo ukrenila potrebno, da bodo mogle naše zadruge, ki so edine pripomogle svoječasnemu kmetu do skromnega obstoja, še nadalje obstajati in delovati. Prav tako upamo, da bo poskrbela, da kmetski in delavski stan v Sloveniji ne bo propadal zbog lakote. Pričakujemo, da bo omogočila vsaj cenejši prevoz

žita iz južnih krajev naše države v Slovenijo, vsaj tako kot je bilo nekoč. Prepričani smo, da bo oblast prisilila sladkorne tovarne, ki so združene v kartelu, da popustijo na cenah sladkorja in tako omogočijo porabo sladkorja vsaj našim dojenčkom pa starim in bolnim ljudem. Drugi, kar nas je zdravih in močnih, se tej življenjski potrebi drage volje odpovemo, če je to res potrebno za blagor države. Ali ni v zasmeš vse to, da ustanavljamo protituberkulozne lige in otvarjamo dispanzerje, po drugi strani pa sami omogočamo, da se bolezen širi dalje zaradi pomanjkanja in bede, vse to pa radi dobička nekaj inozemskih kapitalistov? Veliko je še težav, ki nam grenijo pogled v novo leto, ali upanje, ki nas ne sme zapustiti, nam daje vsaj malo svetlobe. Dolžnost tistih, ki so poklicani, pa je, da nam omogočijo vsaj skromno človeka vredno življenje!

Tomaž.

Moč in veličina sodobne Rusije

Današnja Rusija obsega 21.353.000 kvadratnih kilometrov površine ali eno šestino celokupne zemeljske površine. Ruska državna meja je dolga 65.000 km. Reke bi mogle proizvajati nad 210 milijonov kilovatov električne struje. Sedaj je izkoriščene komaj 6 milijonov kilovatov.

Gozdna površina meri nad eno milijardo hektarov. Na vsem svetu se nahaja vsega tri milijarde hektarjev gozda. Rusija ima od tega eno tretjino celokupne gozdne površine na svetu. Premoga cenijo na 1200 milijard ton, a petroleja na 30% svetovne rezerve. Rusija proizvaja danes največ zlata na svetu.

Rusija šteje po zadnjem ljudskem štetju 170 milijonov prebivalcev.

Začetkom leta 1936. je bilo v Rusiji 574.064 industrijskih podjetij. Pred desetimi leti se najbolj revna industrijska država je pričela Rusija industrializirati vse svoje obrobne države in se po veličini posameznih industrijskih podjetij kosa že z ameriškimi tovarnami. Carska Rusija je zaposljevala okrog 3 milijone industrijskih delavcev, danes je zaposlenih v ruskih tovarnah nad 25 milijonov delavcev.

Današnja Rusija proizvaja dnevno: 350 tisoč ton premoga, 89.000 ton petroleja, 55.500 ton koksa, 83.000 ton železne rude, 39.500 ton litega železa, 48.000 ton jekla in 37.000 ton pločevine.

Z žitom posejana površina znaša 134 milijonov hektarjev.

Železniška mreža je dolga 80.099 km, število lokomotiv znaša 22.148, tovornih vagonov 590.843, potniških pa 32.928.

Šolstvo in prosveta

V letu 1936. je bilo v Rusiji 164.081 osnovnih, 1797 strokovnih, 2572 tehničnih šol, 716 delavskih univerz in 595 visokih šol.

Gledališč je bilo v letu 1936. 724, kinematografov 28.600 in 67 radijskih oddajnih postaj.

Knjižnic je bilo 53.380 s 105.295.000 knjigami.

Leta 1935. je izhajalo v Rusiji 10.000 dnevnikov z dnevno naklado 35.700.000 izvodov. Književne založbe so izdale v 1935. letu 42.700 raznih knjig in brošur. Te knjige so izšle v 93 jezikih.

Ruski proračun je znašal 1936. leta 82 milijard 991 milijonov rubljev. Tekom 1935. leta je ruski narod naložil in prihranil v hranilnicah 1 milijardo 638 milijonov rubljev.

Kmet, ki se zaveda svoje moči, ki ve, kaj pomeni zanj lasten dobro urejevan teden, ta ve tudi to, da je treba naročnino pravočasno plačati in pridobivati listo novih naročnikov.

Da se pomenimo!

Zadnjič smo pokazali na recept, ki ga letošnji koledar Družbe sv. Mohorja nudi našim živinorejcem. Da pa se tudi drugim kmetijskim panogam ne godi slabše, nam pove članek g. dr. Lovra Sušnika »Kako priti do kruha«.

Glavna napaka je seveda v tem, da smo preveč trmast. Zato le stokamo in zdihujemo — drugi (ki so bolj podjetni) pa znaajo priti do kruha in si ga po mili volji privoščijo sami, režejo pa ga tudi drugim — katere pač smatrajo kruha vredne in potrebne...

No, kakor razvidimo iz tega spisa, položaj kmetijstva sploh ni tako žalosten, kakor si ga morda sami predstavljamo. Saj je tam zapisano črno na belem: »Vobče pa položaj na kmetih pri nas ni več tako boren, kakor je bil še pred nekaj desetletji. Že zunanja podoba naših vasi po večini kaže, kako smo napredovali.« Zato tudi: »Kmečko delo večinoma ni več tako naporno in duhomorno. Ni dvoma: razloček pri kmečkih opravilih nekdanj in sedaj je precejšen. Mladi ljudje tega seveda ne vidijo, če jim tega nihče ne razlaga.«

Zakaj nam mladim ljudem ni že davno — vsaj pred petimi leti — kdo tega razložil? Mi smo seveda živeli v prepričanju, da moramo dandanes bolj trdo garati kakor včasih in da nam držanje hlapcev ter dekel sploh ne nese več. Tako tudi nismo vedeli, da sedaj naše delo ni več tako duhomorno; saj smo tuhtali in tuhtali noč in dan, kako bi vzdržali ravnotežje v lastnih kakor javnih gospodarstvih — a še ponoči v postelji nas je premetaval polom za polomom. Da, tepci smo bili doslej, če smo ugibali, kje bi našli potrebne

dinarje za sol, za loj (s katerim bi morda še mogli zabeliti puste žgance, zelje ali kašo) in če smo mislili, da ni mogoče dati zakrpati raztrganih čevljev, popraviti strtega kolesa in kupiti novega lemeža...

Da je bilo vse to le naša zabloda, nam g. pisec gornjega članka temeljito dokazuje z nadaljevanjem: »Ali pa pogledite spremembe pri prehrani, obleki, zabavi! Pri noši že skoraj ni nobenega razločka med mestom in vasjo, tudi v kmečkih kuhinjah je mnogokje že zelo po mestno... na jugu, kjer se nosijo in hranijo še po starem in vse to doma pridelujejo, teh vzrokov krize ne poznajo.«

Saj je res čudno: še lastnice naravna sila vleče na jug — mi pa ne sledimo niti razumu takih ljudi, ki so že čuvali interese kmetijstva vse naše države!

Če se bomo torej ravnali po zgoraj ponatisnjenih navodilih, bomo kmalu rešeni »duhomornega« položaja — težje pa je seveda industriji! Saj je v istem članku tudi zapisana ugotovitev, da »življenje industrija ni tako lahko in preprosto, kakor si ga splošno predstavljamo. Treba je navadno napeti vse sile in porabiti vso iznajdljivost, da se pretolčeš skozi razne krize in težave.«

V te zadeve je sploh najbolje, da se ne vtikamo — ko pa se ne razumemo nanje. Tudi javnim uslužbencem in državnim uradnikom mi ne moremo pomagati — če je »zaradi splošnega obubožanja njihov ugled močno padel... in če je beg inteligence, zlasti učiteljstva v mesto le še ostanek preživele meščanske miselnosti, ki ni več pravilna... Tine.

Izid vojne na Daljnem vzhodu

Čeprav vojne tam še ni, ugibljejo že danes, kakšen bi bil njen izid. Zanimivo je zlasti mnenje pariškega vseučiliškega profesorja E. Guyota. Potoval je več mesecev po deželah Daljnega vzhoda in proučeval tamkajšnje razmere. Prof. Guyot pravi:

»Ako pride do vojne, bo Japonska nedvomno pobita, in sicer v zelo kratkem času. Po njegovem mnenju se tega na Daljnem vzhodu zavedajo vsi prav dobro. Celo krogi, ki niso naklonjeni komunizmu in Sovjetski zvezi. To napoved podpira Guyot z dejstvi, številkami in s podrobnim opisom odnosa japonskih in ruskih sil. V vojni bi se morala Japonska boriti na mandžurskih tleh in bi pri tem na njeni strani ne bila niti številčna premoč, niti boljše orožje in boljša preskrba vojske. Rusija ima na vzhodu Bajkalskega jezera stalno vojsko 200.000 mož, t. j. 10 odstotkov celokupne sovjetske stoječe vojske. Ta ruska armada je popolnoma neodvisna in je opremljena z vsemi vrstami orožja, ki ga pozna moderna tehnika. Na drugi strani stoji Japonska s petimi divizijami, ki so zasedle Mandžurijo, kar znaša v vojnem stanju 100 tisoč mož. Večjih naporov Japonska ne more prenesti, ker šteje vsa njena stalna vojska 328.000 mož v 17 divizijah in bi japonsko javno mnenje nikoli ne dovolilo, da bi se dve tretjini japonskih sil vrglo v Mandžurijo, kar bi ravno zadostovalo za številčno ravnotežje ruskih in japonskih čet. Tak bi bil tedaj položaj ob izbruhu vojne.«

V nadaljnjem razmotriva učenjak o vzrokih ruskega poraza v zadnji rusko-japonski vojni in prehaja nato spet na sedanje razmere. Pri tem pravi, ko govori o mornarici:

»Kar se tiče močnega japonskega brodograja, tudi to ne bo imelo odločilne vloge. V najboljšem primeru bo ščitilo japonske vojaške transporte in vznemirjalo rusko bazo v Vladivostoku. Odločitev bo padla na suhem in mornarica tu ne bo mogla poseči vmes.

Najvažnejši činitelj je pač letalstvo in v tem pogledu sovjetsko letalstvo daleč prekaša japonske zračne sile, tako glede kakovosti letal, kakor glede usposobljenosti človeških sil. Sovjetski bombarderji so oddaljeni samo nekoliko ur od glavnih središč japonskega gospodarstva, dočim imajo japonski za cilj samo nepregledno, neobljudeno planjavo. Ako se jim posreči uničiti Vladivostok in Habarovsk, niso s tem dosegli še prav ničesar. Glede razmerja zračnih sil je Japonska še v toliko na slabšem, ker je znano, da Japonci niso dobri letalci; sicer so dobri posnemalci, novega pa ne znajo nič ustvariti. Japonska lesena mesta so vsa v območju ruskih bombardiranj, da zadostuje par elektronskih bomb, ki lahko spremene mesta v obupna pogorišča.«

Tako je torej mnenje francoskega učenjaka, ki se ni zadovoljil s tujimi poročili, ampak si je šel razmere ogledat sam. Iz njegovega poročila pač lahko in z veseljem presodimo, kakšen bi bil izid vojne na Daljnem vzhodu.

Pogubno novoletno darilo iz Španije

Nevarna napetost med špansko nacionalistično vlado in Rusijo — Nemčija bo poslala generalu Francu na pomoč 65.000 mož

Bojne ladje generala Franca so potopile rusko trgovsko ladjo »Komsomolj«. Ladja je bila napadena na odprtem morju nekje med špansko obalo in med obalo španskega Maroka (sev.-zap. Afrika). Ladja je vozila mineralno (rudninsko) olje v Belgijo, torej sploh ni bila namenjena v Španijo!

Radi tega napada se je Rusija odločila, da bo z odločnimi ukrepi zavarovala varnost svojega pomorskega prometa. Kakor poročajo angleški listi, odpošlje Rusija v Sredozemsko

morje pet svojih podmornic, ki naj varujejo rusko trgovsko mornarico.

Kakor piše beograjsko »Vreme« v svoji 367. številki, general Franco namenoma izziva Rusijo. Kdo kuha to krvavo juho, je lahko uganiti, težko pa je danes povedati, kdo vse jo bo moral uživati.

Po nekaterih angleških poročilih so ruske bojne ladje že na potu v Sredozemsko morje. Njih prisotnost tamkaj pa vsekakor močno povečuje napetost in je zato verjetnost novih spopadov in zapletljajev prav usodno velika.

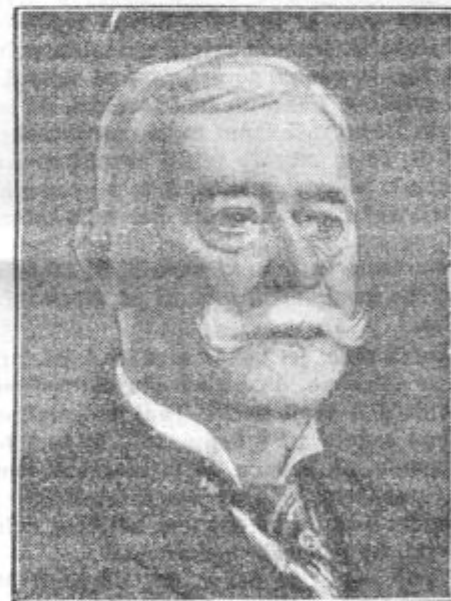
Drugo angleško poročilo (po »Vremenu«) ve povedati, da je nemška vlada sklenila poslati španskim nacionalistom na pomoč 65.000 mož nemške armade. Novi nemški diplomatski zastopnik je sicer obvestil nemško vlado, da je general Franco v Španiji močno neprijeten, toda pomoč mu je kljub temu obljubljena.

Kakor je videti iz teh poročil, se v Španiji pripravlja novoletno darilo, kakršnega si nikdar ne bi želeli. Pripravlja se nam čas, ki bi ga človek — po narodnem reku — niti čevlju ne voščil, da ga dočaka.

† Dr. Andrija Mahorovičič

V Zagrebu je 18. decembra na veke zasnuil 80letni nasl. vseučiliški profesor in redni član Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti, dr. Andrija Mahorovičič.

Pokojni se je rodil l. 1857. v Voloskem. Po končani ljudski šoli je doštudiral gimnazijo

na Reki, visoko šolo pa v Pragi. Služboval je kot profesor v Zagrebu, Osijeku in Bakru, l. 1891. pa mu je bila izročena uprava meteorološkega observatorija v Zagrebu.

V tej stroki znanosti se je tako izpopolnil in izoblikoval, da je užival velik ugled v vsem znanstvenem svetu. Napisal je veliko število učenih razprav v hrvatskem, nemškem in francoskem jeziku ter jih objavil deloma doma, deloma v tujini.

Velikemu sinu bratskega hrvatskega naroda, temu zdravemu deblu danes žalostne Istre ohranimo tudi Slovenci časten spomin,

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ULICA 23
TELEFON ŠTEV. 25-32

Doma in drugod

Teden domače politike

O sporazumu

Za božično številko »Hrvatskega dnevnika« je dal dr. Vladimir Maček posebno izjavo, ki se nanaša na vprašanje sporazuma in ureditve države.

Ker so se po Zagrebu in tudi drugod razširile vesti, da se bo v kratkem sestal dr. Vladom Stojadinovićem, je glede tega izjavil:

»Znano je, da se ne izogibam nikakim razgovorom, toda o tem sestanku še nič ne vem.«

O odnošajih do beograjske združene opozicije je izjavil dr. Maček sledeče:

»Ti odnošaji so še nadalje prijateljski, toda v teku enega leta se v teh odnošajih ni dosegel nikak napredek.«

O sporazumu samem pa je dejal:

»Vem, da ljudje mnogo pripovedujejo. Kaj ločem, mestni ljudje so nervozni in če ni nič novega, si v svoji nestrpnosti novice pač sami ustvarjajo. Če bi hrvatski kmetje in skupno z njimi tudi jaz imeli tako slabe živce, kakor jih imajo mestni ljudje, kam bi prišli? Vendar mislim, da je prav, če nekoliko pojasnim vprašanje o sporazumu, o katerem se toliko govori.

Po mojem mnenju je treba prizadevanja za sporazum razdeliti v dva dela. Prva stvar je sporazum sam, ki ima definitivno rešiti hrvatsko vprašanje ter vsa ostala aktualna politična vprašanja. Drugo pa so priprave za tako definitivno ureditev. Ponovno sem že dejal, da se ves problem lahko reši samo na strogo demokratski osnovi in da ni mogoče vsiliti hrvatskemu narodu ničesar, česar sam noče. A to ne samo hrvatskemu narodu, nego tudi srbskemu in kateremu koli drugemu. Zato lahko definitivni sporazum sklenejo samo zastopniki naroda, ki morajo biti v to svrhu izvoljeni in izbrani po svobodni volji ljudstva.

Druga stvar je, kakor sem že dejal, pripraviti vse potrebno, da bo narodu omogočeno, da sam odloča o svoji usodi. Tudi tu smatram za potrebno sodelovati s komarkoli, če ima le pošten namen, da narodu do te možnosti pomore. Za enkrat sem pripravljen razgovarjati se z vsakomur. Kdo pa bo pri tem velikem delu res sodeloval, bo pokazala bodočnost.«

Slično izjavo je dal g. dr. Vladimir Maček tudi zagrebškemu listu »Obzorje«, ki zadnje čase zelo veliko piše o sporazumu, ki naj bi ga izvela JRZ.

Iz Mačkove izjave bodo mogli naši čitatelji sami posneti, kako stoji hrvatsko vprašanje in sporazum in kdo naj bi ga reševal.

Dr. Vlad. Mačka

je obiskal pred božičnimi prazniki znani voditelj levčarskih zemljoradnikov dr. Dragoljub Jovanović. Iz Zagreba je nadaljeval Jovanović pot v Slovenijo, kjer je obiskal na Golniku A. Pribičevića.

Voditelji združene opozicije

so se zbrali na božični dan pri g. Ljubi Davidoviću, ki je obhajal 74letnico življenja.

Razveljavljene občinske volitve

Upravno sodišče v Celju je razveljavilo občinske volitve v Dobovi, ki so se vršile dne 25. okt. l. leta. Banska uprava je zaradi prekomasacije razpisala ponovne volitve na 17. januarja. Te dni pa so bile volitve preložene na poznejši čas.

Upravno sodišče je volitve od 25. okt. razveljavilo zaradi nepravilnega postopanja volilnega odbora.

Dr. Stojadinović v Romuniji

Predsednik vlade g. dr. Milan Stojadinović je bil za časa božičnih praznikov v Romuniji na lovu in se ob tej priložnosti sestal z odgovornimi politikami in državniki sosedne države. Z romunskim predsednikom vlade dr. Tatarescom in zunanjim ministrom Antonescom si je gosp. dr. Stojadinović ogledal temešvarske železne tovarne.

Občinske volitve v Zibiki razveljavljene

V občini Zibiki pri Šmarju so se vršile občinske volitve 18. oktobra. Postavljeni sta bili dve kand. listi, in sicer JRZ in opozicijska. No-

Milan Stojadinović, predsednik abesinskih voditeljev, ki se je baje prostovoljno uklonil italijanskim oblastem. Mož čita zahvalo za pomoč, ki jo je Abesiniji prinesla — italijanska vojska.

silec opozicijske liste je bil Josip Gobec, nosilec JRZ pa Rok Planinšek. Uradno je bilo razglašeno, da je dobila lista JRZ 154 glasov, opozicijska lista 147.

Proti volitvam je bila vložena pritožba na upravno sodišče v Celju, ki je pritožbi ugodilo in volitve razveljavilo zaradi nepravilnega postopanja volilnega odbora. Volitve se morajo ponoviti tekom enega meseca.

Upravno sodišče navaja med številnimi drugimi razlogi, ki so bili merodajni za razveljavljanje obč. volitev, tudi sledeče:

1. Na Planinškovi kandidatni listi vpisani kandidat Jožef Jager te kandidatne liste podpisal. Drugi Jožef Jager, ki jo je baje podpisal, pa ni bil vpisan v volilni imenik.

2. Predsednik volilnega odbora je vplival na volilce s tem, da jih je nagovarjal z besedami: »Midva bova za Planinška!«

3. Predsednik volilnega odbora je postavil za zapisničarja pomožnega občinskega tajnika v Šmarju, ki je nepravilno vpisoval oddane glasove, tako da je pritožiteljeva lista bila oškodovana za deset glasov, ker je pet za pritožitelja oddanih glasov bilo vpisanih v glasovalni seznam Planinškove liste.

4. Jožef Gobec je glasoval za pritožitelja, pa ga je predsednik volilnega odbora zapodil z volišča, ko je popoldne prišel in zahteval, da se ugotovi, če je njegov glas prav vpisan.

5. Alojz Cvirn, posestnik pri Sv. Magdaleni, je glasoval, čeravno ni vpisan v volilni imenik. Pritožba navaja nato še pet oseb, ki niso bile upravičene voliti, a so glasovale pod imeni drugih volilcev.

Zunanje - politični pregled

Božična pesem miu je letos odmevala v prazno. Svet je v Evropi ni slišal. Zdi se samo kakor pravljica v hrupnem trušču bojnih priprav.

Nemčija

je zopet razburila duhove. Kakor je namreč bilo pričakovati, so se zmage generala Franca v Španiji izprevrgele v polomijo. Nacionalistične čete uhajajo v vladni tabor in je poraz neizbežen, če ne pride pomoč od drugod. Zato je general Franco zahteval od Nemčije še novih 60 tisoč vojakov z vso potrebno opremo in municijo, da bi mogel z uspehom napasti vladno armado. Če te pomoči ne dobi do novega leta, je šel njegov up po vodi in ne bo s fašizmom v Španiji nič.

Nemčija je za podvige generala Franca v Španiji zabila že težke milijone. Hitler hoče baje tudi tej Francovi zahtevi ustreči, vojaški krogi pa so drugačnih misli in opozarjajo na možnost mednarodnih zapletljajev, ki bi jim Nemčija danes ne bila kos. Doma namreč manjka hrane.

I. V. Stalin, generalni tajnik ruske komunistične stranke, današnji gospodar in obnovitelj Rusije.

Važna posvetovanja

so se glede tega vršila v Berhtesgadenu in je menda že padla odločitev. Nemčija ne bo spremenila dosedanje politike. To se pravi, da bo poslala Francu zahtevano pomoč.

Kakšne posledice bo to imelo, je veliko vprašanje. Kaj lahko utegnejo širši zapletljaji uliti zvon, ki bo zapel — pogrebno pesem fašizmu ob šumenju rek, po katerih bo tekla človeška kri. Sicer pa pustimo taka črna prerokovanja in recimo samo, da uradno doslej še ni bilo objavljene nobene besedice o sadovih nemških posvetovanj. Upanje na iztizenje je zato še vedno mogoče.

Francija

je radi nemškega zadržanja močno vznemirjena. Ta nemir se jasno odraža tudi v francoskem tisku. Neki list piše med drugim:

»Tragika Evrope je v tem, da odloča o usodi 60 milijonov Nemcev en sam človek, nedostopen

za vsak nasvet. Tako grozi nevarnost, da bo pahnil Evropo v novo vojno pustolovščino en sam človek.

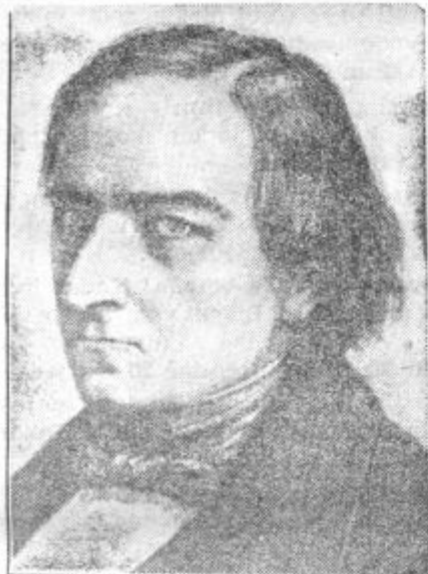
To je resen glas, ki z dovolj močnim podarkom sviri. Ali ga bodo hoteli slišati tisti, ki jim je namenjen?

Anglija

Je skupaj s Francijo poslala Nemčiji, Italiji, Portugalski in Rusiji posebno demaršo (foto), v kateri sicer prijateljsko, a resno opozarjata obe veleni te države na nevarnost, ki jo ustvarja za evropski mir pošiljanje nadaljnjih vojaških čet v Španijo.

Fašistične države

se bodo prej posvetovale, preden bodo na noto kakorkoli odgovorile. Baje je posebno težaven položaj za Nemčijo, ki še vedno nestrpnost išče — kolonij. Medtem ko je Italiji z zavzetjem Abesi-

Letos je minilo 143 let izra rojstva slavnega izumitelja ladijskega vijaka Jožeta Ressela, ki se je rodil 1. 1793. v Chrudimu na Češkem. Deloval je tudi v naših krajih kot gozdar in upravitelj samostanskih gozdov v Pleterjih na Dolenjskem. V Ljubljani se po njem imenuje ena najlepših ulic — Resljeva cesta.

nije v tem pogledu zadoščeno in se je laže pogajati z njo, Nemčija še vedno na ta ali oni način hoče priti na svoj račun. Odtod njena ljubezen do Španije. Zato pa tudi pravijo v Parizu, da mora biti vsak, kdor se hoče pametno pogajati z Nemčijo, močnejši od nje.

Na Kitajskem

se je nemir nekoliko polegel. Maršal Čangkašek je že svoboden in uporni general Čangsueliang se bo baje umaknil iz domovine. Po nekaterih poročilih se je že ukrcal za pot v Evropo.

Spričo tega je napetost na Daljnem vzhodu kolikor toliko popustila in ima zato

Rusija

na zapadu bolj proste roke. Ogorčenje zaradi postopanja španskih nacionalistov, ki so potopili rusko trgovsko ladjo »Komsomol«, je nepopisno. Po vsej Rusiji zbirajo za novo bojno ladjevje, ki naj bi nosilo ime po potopljeni ruski ladji in naj bi odplulo v Sredozemsko morje.

Med Avstrijo in Nemčijo

so se razmere vzlele prijateljskemu sporazumu zaostrele. Avstrijski hitlerjevci so zahtevali osvoboditev vseh političnih jetnikov svojega prepričanja, kancelar Sušnik pa je to zahtevo gladko odklonil. Hitlerjevci so nato organizirali veliko nabiralno akcijo v pomoč političnim jetnikom. Zbrali so neverjetno dosti denarja, oblačil in živil. Ko je bilo dovolj nabranega pa je vlada vse skupaj zaplenila, kakih 2000 hitlerjevcev v raznih mestih zaprla, nadaljnje zbiranje prepo-

vedala in zbrano gotovino in druge dobrote uporabila za — svojo zimsko podporno akcijo.

Kaj poreče k temu Nemčija, bo pokazala bližnja bodočnost.

105 ljudi brez sodbe ustreljenih

Špansko poslaništvo v Londonu je sestavilo seznam uglednih oseb, ki so jih nacionalisti v Španiji ustrelili brez procesa in obsodbe. Seznam navaja 105 imen in je med njimi: 7 županov, 3 civilni guvernerji, 1 vojaški guverner,

Alksnis je vrhovni poveljnik današnjega ruskega letalstva, o katerem mnogi trdijo, da je najmočnejše na svetu.

vrhovni sodnik v Kataloniji, 3 vseučiliški profesorji, med njimi rektor univerze v Granadi, 15 rimsko-katoliških duhovnikov, 3 protestantski duhovniki in pesnik Garcia Lorca.

Ljubezen do bližnjega se je torej tu razcvetela v kri.

Trgovinska pogodba med Poljsko in Nemčijo

Te dni je bila trgovinska pogodba med Poljsko in Nemčijo, sklenjena 4. novembra 1935, v Varšavi podaljšana in ostane v veljavi do konca februarja 1937.

400 smrtnih žrtev, nad sto potresnih sunkov

Središče zadnjega potresa v San Salvadorju (Amerika) je bil ognjenik Čičonpepek.

Potres je bil strahovit. V kratkem času 24 ur se je zvrstilo nad sto potresnih sunkov, zemlja pa se še vedno ni umirila in se je bati novih potresov. Mesto San Vicente so morali popolnoma izprazniti.

Samo v tem mestu je doslej število mrtvih

General Blücher je vrhovni poveljnik ruske armade na Daljnem vzhodu.

narastlo na 400, poleg tega pa znaša število nevarno ranjenih nad 450 oseb. Mnogo ljudi še pogrešajo.

V Avstriji

je te dni ministrski svet na svoji seji podaljšal veljavnost vseh izrednih, zasilnih zakonov za dobo enega leta, torej do 31. decembra 1937.

Narodni socialisti so sicer zahtevali, naj se ti zakoni ukinejo, če ne takoj, pa vsaj v treh mesecih, vlada pa je to zahtevo odklonila. Hitlerijanski tisk precej pikro sprejema ta najnovejši ukrep avstrijske vlade.

Ribiška rusko-japonska pogodba

Dosedanja pogodba med Rusijo in Japonsko glede ribolova v ruskih vodah Tihega oceana bo podaljšana.

Japonski poslanik Snigemitsu je iz Moskve že sporočil tokijski vladi, da Rusija pristaja na podaljšanje. S tem je odstranjena vsaj ena izmed napetosti na Daljnem vzhodu.

V Grčiji

je na zahtevo predsednika vlade podal ostavko notranji minister Skilakakis. Tudi državni podtajnik pri predsedstvu vlade je moral na enak način podati ostavko. Obema sta bila že imenovana začasna namestnika.

Ozadje nemško-japonske zveze

V japonskem listu »Osahi« je napisal znani japonski novinar Kuroda članek, v katerem z nenavadno odkritosrčnostjo odkriva ozadje nedavno sklenjene nemško-japonske pogodbe proti Rusiji.

Kuroda pravi med drugim, da je bila vojna med Rusijo in Japonsko vedno neizbežna. Japonska bi morala sama pričeti to vojno, kar bi bilo dokaj težavno zaradi naglega oboroževanja Rusije. Japonska je vsled tega morala iskati zaveznika. Ker so bili Angleži zadnja leta preveč naklonjeni Rusiji, si je Japonska izbrala Nemčijo.

Japonci so rabili za svoje prebivalstvo novih dežel, novih virov sirovin in varnost pred Rusijo. Rusija predstavlja za Japonsko največjo nevarnost z bližino njenih meja in z njenim letalstvom, odkoder more vsak čas pogoditi srce Japonske. Zato je morala pričeti Japonska aktivno politiko na azijskem ozemlju.

V tem pogledu se interesi Japonske skladajo z interesi Nemčije. Njej je potrebna Sovjetska Ukrajina, Japoncem pa severni del Sahalina in vzhodni predeli Azije (Sibirija z Vladivostokom). Japonska in Nemčija imata skupnega sovražnika v Rusiji.

Voščila naših vojakov

Kmetški fantje iz dravske banovine, službojoči kadrovski rok v Negotinu, 1. četa 1. bat. 9. p. p., pošiljajo tople pozdrave in voščilo srečno novo leto vsem čitateljem »Kmetškega lista« in vsem prijateljem in znancem: Janko Alijančič, Hrušice; Franc Šlibar, Hudo; Andrej Šlibar; Brezovo; Breje Jože, Snakovo; Hodnik Anton, Tržič; Klinar Franc, Dovje; Sršen Franc, Suha; Zorman Alojz, Križ; Šmid Andrej, Podlonk; Tolar Mihael, Podlonk; Divjak Karol, Mengeš; Oblak Janez Trata; Bizjak Jakob, Sv. Ana; Iskra Alojz, Nemški Rovt; Kobal Jože, Sp. Gorje; Orej Janez, Mengeš; Burgar Alojz, Komenda; Gomba Alojz, M. Sobota; Macele Franc, Komarna vas; Uje Fr., Drobir Anton, Sp. Polskava; Dolenc Stefan, Senovo; Škrle Vincenc, Domžale; Bodlaj Anton, Sv. Neža; Oblak Matevž, Trata.

Kdor svojega stanovskega časopisa ne podpira in se zanj ne trudi, ta je škodljivec, ne samo kmetom kot takim, temveč vsemu kmetškemu gibanju.

Kmetska mladina

Z novim delom v novo leto

Znak mladosti je bila vedno neomajna vera v bodočnost. Taka je tudi danes naša podeželska mladina.

Naj so časi taki ali taki, nas ne motijo in ne morejo trajno ovirati v našem razmahu. Mi vemo, kam gremo, vemo, kaj hočemo, in vemo, čemu živimo.

Leto, ki mineva, nam je zadalo marsikak udarec, še več pa nam je prineslo uspehov. Videli smo, da nas ne podere noben vihar več. Ujme le prečistijo naše vrste in odstranjajo iz njih, kar je bilo slabega in plehkkega, kleno zruje pa ostane in iz dneva v dan rodi nove, vedno bogatejše sadove.

S tem spoznanjem pojdemo in gremo v novo leto. Izkušnja nas niso razočarala, ampak obogatila. Zbistrila so nam pogled, opozorila so nas na sence, pokazala pa so nam tudi luč, ki sveti v temi.

Ta luč je spoznanje, da ni dovolj, če geslo »Vas je vas in brez nje ni ničesar« pripenjamo na svoje prapore. Ni dovolj, če to geslo izgovarjamo in ponavljamo na društvenih sestankih in prireditvah! Ne, to geslo moramo preliti v življenje. Postati mora meso in kri vsega gospodarskega, političnega in kulturnega dela. Samo tam, kjer bomo videli, da to geslo ni puhla rečenica, ampak resna življenjska smernica, bomo z vso mladostno ognjevitostjo zastavili svoje sile!

Mimo zablod, ki pretresajo današnjo človeško družbo, pojdemo mi na delo tudi v spoznanju, da je edino delo vstopnica in legitimacija za življenje. Zato se bomo s še večjo odločnostjo borili za čast in priznanje kmetijskega dela kakor doslej. Ni nam dovolj, če visoki dostojanstveniki priznavajo kmetško delo v slavnostnih govorih in okrožnicah. Mi hočemo videti to priznanje v suhi vsakdanjosti, v gospodarstvu, politiki in kulturi. Mi hočemo to priznanje v vseh tistih ukrepih in zakonih, na katerih slone temelji družabnega sestava in medsebojni odnosi posameznih slojev v človeški družbi.

V tem prizadevanju si bomo edini vsi delovni ljudje našega podeželja. Zato bo tudi naša družina rastla in se razrasla tako, da bo res med nami en hlev — kmetško delavski narod — in en pastir — v trpljenju in delu prekaljena duša tega naroda, ki nam edina more biti vodnica v bodočnost.

Ne sila, ne volja poedineca, ampak sporazum in volja delavnih rok, to je naša rešitev. In k tej rešitvi bomo z vsem mladim ognjem pluli v novem letu. V tej veri vsem, ki so z nami — srečno in uspehov, polno leto 1937!

Iz Moravč

Domoljubov dopisnik iz Moravč je zopet začel bljuvati ognjene zublje. Na vse se jezi, vse mu je na poti in v pravi krščanski ljubezni se zaletava kakor pijana muha v razna naša društva. Posebno društvo Kmetških fantov in deklet mu dela toliko preglavice, da ne more miro-

vati. In kako se hvalisa... V zadnjem Domoljubu se širokousti o »odigranem repertoarju«, kojega uspeh je pokazala v nedeljo prazna dvorana, po kateri se je vodja s par svojimi pristaši žalostno oziral. — Nadalje govori o krivici, ki da smo jo zadali tamošnjemu prosvetnemu društvu. Prav veseli bi bili, če bi dopisnik pojasnil, kaj smo prav za prav zagrešili. Saj se presneto malo brigamo za njega dejanja in nehanja, ker še tako velikanski njegovi uspehi nam ne morejo toliko škodovati, kakor je škodovala njemu reklama tistega gospoda, ki jo je po »francosko« popihal. Kar metlo v roke, g. Domoljubov dopisnik, in se lotite najprej kaplanijskega pragu, da boste tam temeljito očistili, ker je že skrajni čas. — Potem govori vodja Kat. akcije o nekem preganjanju. Seveda, ker ne morete! Če bi Vam pa bila na razpolago kakšna srednjeveška mučilniška sredstva in še povrh za to dovoljenje, potem bi sigurno uvedli marsikaj hudega. To bi bil idealen vzor Vaše »krščanske in srčne pravičnosti«; za sedaj Vam je pa na razpolago samo še hudič, s katerim grozite, toda ta gospod nam ne imponira.

Na Silvestrovo, ob osmi uri zvečer priredi naše Društvo Kmetških fantov in deklet v združenem domu burko v 1. dejanju »Bucek v strahu«. Po igri bo prosta zabava s plesom. — Na dan Sv. treh kraljev, pa priredi isto društvo, ob treh popoldne, prav tako v dvorani združenega doma »Miklovo Zalog«, igro v 8 slikah in sicer po originalu. Vabimo vse ljubitelje kmetške mladine!

Sv. Lovrenc v Slovenskih goricah

Tudi naše Društvo kmetških fantov in deklet prav marljivo deluje. Še ne dolgo, odkar smo poročali o našem dobro uspelem zborovanju, sedaj za zimsko dobo pa smo določili program dela, in sicer na odborovi seji, ki se je vršila 18. decembra t. l.

Odkar ima društvo v letošnji zimi prvič (v najemu) svoj lastni in neodvisni lokal, kakor pravimo »ognjišče«, se je društveno delovanje kakor tudi poslovanje prav močno razširilo. Vsak petek zvečer se vršijo debatni sestanki, kjer nas poleg našega članstva obiščejo tudi starejši gospodarji. Posebno v letošnji zimi dobro posluje naša knjižnica. Po novem letu hočemo prirediti redna gospodarska in druga predavanja. Naš prostor je tudi okrašen z raznimi slikami naših prireditev kakor tudi slikami naših velikih kmetških mož-mučenikov.

Čeprav nasprotnikom naše napredno delo ne dela dobrih obrazov, smo vseeno prepričani, da bo naše delovanje rodilo lepih uspehov. Vsi čutimo, da je potrebno vsesplošne izobrazbe in vzgoje kmetškega človeka na naši vasi, če hočemo postati gospodarsko in kulturno neodvisni ter politično samostojno misleči ljudje.

Beričev

Naše Društvo kmetških fantov in deklet bo priredilo na Silvestrov večer v Kmetijskem domu v Beričevem kmetško burko v treh dejanjih »Na ogledih«. Pričetek ob 8. uri zvečer. Vsi prijatelji kmetškega pokreta vljudno vabljeni!

Kmetje, obrtniki in podeželski delavci! Zahtevajte v vsakem gostilniškem lokalu, kamor zahajate in dajete zaslužka, „Kmetški list“!

Mlatič

Čudež na Fabcih

Sem bral o Fabcih, pa sem jo mahniti tja v Gorjance. Pa ne mislite, da sem naletel tam na starokopitne kaline, ki ne vedo, kaj je svet! Narobe! Srečal sem Janeza Vodopivca in vrsto njegovih dragih. Bilo jih je za cel odbor. In vsi so bili brihtni in učeniki kakor Janez Vodopivec. Glavo nosijo na vratu, možgane v petah.

Saj veste, čas je danes tak, da je povsod polno vprašanj. Tudi na Fabcih jih ne manjka. In če so že vprašanja, je treba odgovoriti nanje. Učeni možje na Fabcih pravijo, da je treba vprašanje rešiti. Če iz vic ali pekla, tega ne vem.

Zbrali so se torej možje, sedli so za mizo, Janez Vodopivec je pogledal po zbranih in je rekel: »Mhm —«.

In vsi so rekli: »Mhm —«. Jaz sem sedel bolj pri oknu in bi jo bil skoraj skupil, ker nisem rekel: »Mhm —«.

Pa so sklenili napisati pismo in ga poslati čez hribe in doline. Za reševanje vprašanj da je treba 20 »jurjev«.

»Jur«, presladka beseda! Kadar jo slišim, mi kar srce zaigra. Blagor vam, očetje na Fabcih, če je vaše pismo tako močno, da vam prikljče čez hribe in doline 20 »jurjev«!

Pa jih je priklicalo. Zdaj mi naj še kdo zine, da se danes ne gode čudeži! Kakor snop ga premlatim, da me bo pomnil svoj živ dan.

Po »jurjih« je bilo treba še človeka, ki bo »reševal« vprašanja. Poklicali so torej učnega gospoda Racarja, on pa je povabil druge učene ljudi, da bi se od njega naučili reševati, kar ni rešenega na Fabcih. Na koncu »reševanja« je bil namenjen banket ali po domače — velika krokarska požrtija, glavna točka obširnega sporeda.

In prišli so na Fabcie in poslušali in vedno ponavljali v zboru: »Mhm —«.

Gospod Racar je po vsakem reševanju sproti povabil gospode in može, naj tudi katero reko. In so vsi znali reči: »Mhm —«. In vse je šlo gladko ter se je že bližala ura velike krokarske požrtije za 20 — »jurjev«.

Nesreča pa nikdar ne počiva. Med zveste se je vrnil eden, ena sama garjeva ovca, pa je začel po svoje. Pravil je, naj na Fabcih rešujejo, kakor vedo in znajo. On ne mara takega reševanja in da rajši nohte s prstov in glavo raz vrat — kakor možgane v pete. Od matere da je dobil pravico, nositi možgane v glavi. Če pa na Fabcih mislijo drugače, njega to nič ne briga in tudi ne mara take modrosti in ne krokarskih požrtij za — 20 »jurjev«.

In tisti, ki naj bi se naučili »reševanja«, so se vsi oklenili te edine garjeve ovce. Gospod Racar je povesil glavo in spokorno molčal, gospod Janez Vodopivec pa je vzel pero v svojo desno roko in pisal pismo čez hribe in doline o pokvarjenem svetu, ki ga ne reši niti krokarija za 20 »jurjev«.

In pismo je odletelo in nemara še danes leti. Jaz vem samo to, da dobre možake tam na Fabcih po vsem tem prav res glava boli.

Mlinsko-tehnične potrebščine

Mlinska sita * Gonilna jermena * Mlinski stroji
Mlinski kamni vseh vrst

Brcar & Co., Ljubljana, Kolodvorska ulica 35

Telefon št. 27-25

Telefon št. 27-25

Mlevske izdelke

po najugodnejših cenah nudi

„EKONOM“

LJUBLJANA, Kolodvorska 7

Blasnikova Velika Pratika za l. 1937.

je zopet izšla. Ta naš ljudski koledar je med Slovenci najbolj priljubljen in domač. Celotna naša izseljenci ga radi naročajo, ker jih spominja na domovino in mlada leta. Cena enemu izvodu je 5 Din. Dobi se v tiskarni J. Blasnika nasled. v Ljubljani, Breg št. 10 in 12 in v trgovinah.

Resnica in pravica

Papež Pij XI. je tudi letos naslovil na katoliški svet svojo božično poslanico, pozdrav miru, ki ga daje vernikom vrhovni poglavar katoliške cerkve. Med drugim je dejal v govoru, ki ga je oddajala vatikanska radio postaja:

»Predvsem pa sem svaril in pokazoval na edina sredstva, ki morejo odpomoči in prinese zdravje, to so resnica, pravica in bratska ljubezen do bližnjega —«

Tele besede so mi najbolj segle v srce. Kako pa sem ostrmel, ko sem v božični številki »Istre« zagledal drugo plat te resnice, pravice in ljubezni.

Tam stoji na strani 15. okrožnica reškega škofa Santina, v kateri ta visoki cerkveni poglavar grozi, da odvzame pravico do opravljanja božje službe (suspendiranje a divinis) vsem duhovnikom v škofiji, ki bi uporabljali kak drug jezik — razen latinskega.

Že pred dvema letoma je škof Santin obiskal papeža in je po vrnitvi iz Rima obvestil svoje duhovnike, da je prejel od papeža pismo, kjer je bilo med drugim zapisano:

»Stališča slovanskega duhovništva ni mogoče odobriti in ga je treba obsoditi. Lokalna čuvstvovanja, ki so jih vzpostavili med seboj, ne bodo služila dobri stvari in je treba s tem prenehati.

To je želja svetega očeta papeža.»

Nikakor mi noče v glavo, komu naj sedaj verjamem: Ali letošnjemu božičnemu govoru papeža ali pismu, o katerem govori reški škof Santin.

Se v večjo zadrego pa pridem, če slišim, kar piše češki list »Pravo Lidu« (kakor navaža ista številka »Istre«). Omenjeni list namreč odločno trdi, da je prepovedana v cerkvah reške škofije samo raba slovanskega jezika (slovenščine in hrvaščine), medtem ko se neznatna madžarska manjšina v tej škofiji ne moteno v cerkvi še dalje lahko poslužuje — madžarščine.

Tu se moja pamet neha in zato — neham tudi jaz.

Predlog glede odlikovanj

V skupščini pripravljajo predlog glede odlikovanj. Ker je mogoče, da je ta ali oni, ki se ga predlaga v odlikovanje, v posesti kakšnega odlikovanja bivšega habsburškega cesarja, naj bi se zahtevalo, da poprej objavi v uradnem listu, da vrača habsburško odlikovanje. To je tem bolj potrebno, ker pisarna za podeljevanje habsburških redov baje še vedno postaja, in sicer se trenutno nahaja na gradu Steenockerzeel v Belgiji, kjer prebivajo Habsburžani.

To, kar je do tu napisanega, sem bral v »Delavski politiki«, ki je nalepljena na deski Dodičevega plota v Jajčji vasi pri Sv. Treh Kraljih. Za sebe vem, da me to pisanje ne zadene, ker sem še premlad, da bi nosil razen žuljev kak orden.

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE

CELJE LJUBLJANA MARIBOR

obrestna mera za vloge znaša

do 5%

za vloge in obresti jamči Dravska banovina z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo

Velja pomniti

»Slovenec« z dne 29. decembra piše:

»Ječa v Toledu. V tej ječi so politični ujetniki, ki se jim prav dobro godi... Jetniki se morejo prosto gibati na dvorišču vojašnice, se razgovarjati in kaditi cigarete.«

Tako »Slovenec«. Za odkritje tega ideala sem mu hvaležen. Tudi mu ga ne zavidam, če ga je morda potreben, sebi ga pa nikakor ne želim.

Ne samo čaj...
„Naš čaj“

je najboljša domača
zeliščna krepilna pijača.

NAS ČAJ
dobite v špec. trgovinah

KMETIJSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

*Srečno in zadovoljno
Novo leto*

želita vsem svojim
naročnikom, dopisnikom in poslovnim prijateljem

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

Vzor delavnega gospodarja

Rečica ob Savinji, 30. dec. 1936.

Vabljava je Zgornja Savinjska dolina, mi-kavna v vsej svoji prirodni krasoti. V njenem ostržu so zrasli krepki sinovi in hčere naše mile domovine, ki so ji vedno v ponos.

Ob križišču, kjer cesta zavije proti Rečici, se razprostira prijazna domačija Ranekarjeva, na kateri že čez 50 let marljivo gospodarji po vsem srezu znani ugledni posestnik in lesni trgovec Ivan Matek.

Sedemdeseto leto je šlo preko njegovih ramen! V bogati kmetijski hiši rojen, trdo vzgojen, je pač nešteto krat okusil težo trpljenja. Ni praznik bilo mu življenje, vse skozi poznal on le delaven je dan.

Po rodu Markov iz Vologa pri Šmartnem ob Dreti, je prepustil domače posestvo mlajšemu bratu, sam pa je prejel od očeta sedanje posestvo, na katerem že prebiva od 14. leta.

Ni čakal na druge, le nase je zidal. Pridnost in varčnost sta mu smernici v življenju.

Med vojno je kot kaplar služil v Ptujju pri pionirskih skupno s sinom. Po vojni je zgradil opekarno in je z opeko zalagal skoro ves srez, na domačem posestvu je sezidal kovačnico, največ moči pa je posvetil lesni trgovini, ki je v tistih letih precej cvetela.

Neumorna delavnost, odkritosrčnost in pa poštenost so značilne poteze njegovega značaja. Izredna energija in vztrajnost dičita tega moža.

Odkrito naprednega in vseskozi narodno zavednega mišljenja ni nikdar klonil pred napadajočimi nasprotniki. Bil je med ustanovitelji Kmetijske zadruge, Ljudske hranilnice in posojilnice na Rečici, večkrat občinski odbornik in član Sokola. V dobi županovanja so mu celo nasprotniki pripoznali: »Ranekar zna sebi dobro gospodariti in tudi občini dobro gospodariti.« In marsikatera pametna misel se je rodila in uresničila v življenju tega vzornega gospodarja.

Za življenjsko družico si je izbral Marijo, rojeno Krančič, iz ugledne rodbine iz Trnovca, ki mu zvesto stoji ob strani skozi 45 let skupnega življenja.

V narodnem duhu sta vzgojila tudi svoje sinove in hčere, ki ju obdajajo danes z ljubeznijo in vsestransko hvaležnostjo.

K letošnji sedemdesetletnici tudi mi želimo jubilaru in njegovi življenjski družici zdravje in srečo!

Novice

Kmetijska matica

je za božične praznike razposlala vsem svojim poverjenikom kakor tudi posameznim naročnikom letošnje knjige. Kdor jih še ni prejel, jih prejme prav gotovo še pred novim letom. Naročniki, ki so se prijavili za člana Kmetijske matice pri poverjeniku svojega okoliša, naj tudi pri njem dvignejo knjige in — če tega še niso storili — obenem poravnajo članarino v znesku Din 20— in pa poštino.

Vsak član Kmetijske matice dobi letos naslednje 4 knjige:

1. velika Kmetijska pratika za leto 1937;
2. Fran Trček: Oris zadrugištva;
3. Venc. Winkler: Cesta čez Resje, po-vest in

4. Cvetko Golar: Vdova Rošlinka.

Ob prejemu letošnjih knjig naj vsak član Kmetijske matice poravna tudi članarino za prihodnje leto v znesku Din 20—. S tem prihrani sebi nepotrebno prijavljanje spomladi, a upravi olajša njeno delo.

Gospode poverjenike pa prosimo, da nam nakažejo zaostalo naročnino za vse prejete izvođe najkasneje do 15. januarja 1937, da moremo zaključiti račune.

Uprava Kmetijske matice.

× V Stranjah se je po polnočnici pripetila nesreča. Janez Arneš je prinesel iz kamnoloma inženjerja Dedeka v zvonik dinamonsko patrono za razstreljevanje skalovja. Opremil jo je s kratko vžigalno vrstico. Pomagal mu je v zvoniku France Spruk, ki je po končani polnočnici prižgal vrstico. Medtem ko je Arneš držal patrono v rokah. Hotel jo je vreči skozi lino, da bi zunaj eksplodirala. V tem je opazil, da ljudje že v gruči bite iz cerkve. Naglo se je obrnil na drugo stran, a bilo je že prepozno. Patrona mu je eksplodirala v roki in mu odtrgala desnico v zapestju, Spruku pa je izlila levo oko in mu tako zdelala glavo, da je njegovo življenje v resni nevarnosti. Obe žrtvi lahkomisljene bahavosti ležita v ljubljanski bolnici.

× V Mestnem logu v Ljubljani je na večer pred sv. Stefanom pogorela lesena hiša s pohištvom vred, last neke Lindičeve. Nastala škoda znaša Din 30.000—, lastnica pa je zavarovana le za neznatno vsoto.

× V Ljubljani je umrla ga. Marija Govekarjeva, rojena Minatty, mati slovenskega pisatelja Frana Govekarja. — Na sv. večer se je preselila v večnost gospa Marija Zgone, rojena Tomšič, mati upravnice Kmetijske tiskovne zadruge, gospe Tomšičeve. Pokojnima blag spomin, žalujočim naše toplo sožalje!

× V Kešakih prebiva družina brezposelnega delavca Kasa v veži neke hiše. Tam so siromaki izpostavljeni vsem bridkostim in zlasti hudemu mrazu. Radi mraza je zdaj umrla ubogi družini 4 mesece stara hčerka Terezija. — In kljub temu se pri nas še vedno najdejo ljudje, ki mislijo, da je mogoče socialno stisko sedanje dobe rešiti — s frazami!

× V Mariboru je pobegnil 32letni Franc Lešnik, ki je bil obsojen na 14 mesecev zapora, pa so ga morali radi bolezni poslati v bolnišnico. Ko so mu zdravniki pokrpali zdravje, mu ni več dišalo iti »na varno«, ampak je rajši pobegnil na prosto. Bržkone se bo hrepenenja po svobodi prav kmalu kesal.

× V Novem mestu je kot žrtev materinstva umrla gospa Lenčka Mediceva, roj. Splihal, soproga inženjerja. Pokojni blag spomin, svojcem naše toplo sožalje!

× S Teznega pri Mariboru je neki Ivan S., pristojen v Loke pri Trbovljah, odpeljal 16letno rejenko in nečakinjo Ivana Vrautoše. Mlada begunea iščejo orožniki.

× Tudi v Ljubljani so se pojavili ponarejeni kovanci po Din 50.—. Lažni denar je spretno ponarejen in ga je mogoče spoznati le po svinčeno sivi barvi in po pomanjkljivem napisu »Bog čuvaj Jugoslavijo«. Oblasti še ne vedo, odkod izvira ta ponarejeni denar.

× Policijska šola se odpre te dni v Zagrebu.

× Tujina se silno zanima za dalmatinske proizvode. Kanada se zlasti zanima za fino dalmatinsko olje, Nemčija za sardine, Francija za konzervirano sadje, Belgija pa za plemenita vina. Žal pa ima Dalmacija dobrih olj celo za domačo porabo premalo.

× Zaradi težkih gmotnih razmer je izvršil samomor varaždinski trgovec Mavro Adler.

× V Meži je neki rudar na travniku napadel 43letno gluho in slaboumno pastirico Marijo Okrogelnik ter jo zlorabil. Pohotneža so aretirali orožniki.

× Porok je izdrl dolžnici — umetne zobe. Na dvorišču neke tovarne je uslužbenec podjetja izdrl neki delavki njene umetne zobe. Zenska ga je ovadila policiji, kjer je možak izjavil, da je to storil zato, ker delavka ni plačala Din 500, za katere ji je on jamčil pri zobozdravniku. Zadevo bo seveda obravnavalo sodišče.

× Štrajk proti dimnikarjem. Hišni posestniki v Beogradu so pričeli stavkati proti dimnikarskim mojstrom. Predsednik društva hišnih posestnikov zatrjuje, da noben ročni niti duševni delavec ne zasluži tako bajne plače kot jo zasluži dimnikarski mojster. Za nekaj minut dela v hiši zasluži dimnikarski mojster do dva tisoč dinarjev mesečno. Skupno pa zasluži vsak dimnikarski mojster preko 100.000 dinarjev mesečno. Izdatki so majhni, ker plačajo pomočnike zelo revno. Hišni posestniki so se vsled tega uprli proti previsokim dimnikarskim tarifam.

× V Kranju sta si v nedeljo zjutraj skušala vzeti življenje 20-letni brivski pomočnik Mirko Gašperlin iz Kranja in 18-letna šivilja Cita Paznikova iz Tržiča. Gašperlin je bil namreč v Tržiču zaposlen. Prerezal je najprej žile sebi, nato pa še dekletu. Oba so prepeljali v ljubljansko bolnico. Čeprav sta izgubila mnogo krvi, upajo, da ostaneta živa in ozdravita.

× Pregled vojaških obveznikov, ki se ne čutijo več sposobne za vojaško službo, bo o prihodnosti spomladanskega nabora. Prizadeti naj se radi tega zglese pri svojih evidenčnih občinah.

× Pri Veliki Nedelji se je pred kratkim pripetila na železniški postaji huda nesreča. Po cesti, ki pelje čez progo, se je pripeljal z avtomobilom trgovski potnik Rudolf Budič iz Maribora v trenutku, ko je iz Ptuja prisopihal brzi vlak v smeri proti Čakovcu. Budič je šele v zadnjem hipu opazil, da so zatvornice zaprte. Z vso silo je zavrl avto, a ga ni več mogel ustaviti. Vozilo se je zaletelo v zatvornico, jo prelomilo in obstalo sredi proge. V smrtni nevarnosti je tedaj skočil čuvaj Anton Roškar, odprl vrata in tako omogočil Budiču, da je planil iz avtomobila. Bil je že skrajni čas. V naslednjem trenutku je namreč vlak zagrabil avto, ga vlekel kakih 200 metrov daleč s seboj in ga popolnoma razbil. Avtomobil je bil vreden Din 30.000.—, Budič pa se ima progovnemu čuvaju zahvaliti za svoje življenje.

× V Gačniku pri Jarenini je nenadoma umrla 56letna kočarica Ivanka Pišlerič, ker je pojedla preveč — kolin! Raznesla se je govorica, da je bila ženska zastrupljena, preiskava pa je ugotovila, da to ni res. S hčerko sta bili povabljeni na kolino. Medtem ko dekletu ni jed nič škodovala, si je mati privoščila preveč teh dobrot in je morala radi tega umreti.

× Blizu remize v Ljubljani je tramvaj pred kratkim ubil dva konja, dva dni kasneje pa je podrl bivšo trafikantko in raznašalko časnikov Marijo Ruparjevo z Gline. Druga nesreča se je pripetila pred lekarno na Viču.

× V Dobrovcih na Dravskem polju so neznan falotje vdrl v delavnico krojaškega mojstra Ivana Candora in odnesli za kakih 5000 din razne robe.

× V Zg. Grušovljah pri Sv. Petru so 3 moški napadli na cesti 37letnega dninarja Justina Hrovata. Nekdo ga je tako lopnil po glavi, da mu je preklal lobanjo. Hrovatovo stanje je smrtno nevarno in so dninarja morali takoj prepeljati v celjsko bolnico.

× Žitne cene na svetovnem trgu naraščajo. Zlasti na ameriških tržiščih so se žitne cene zadnje čase ponovno znatno dvignile. To okrepitev cen si razlagajo na ta način, da se mnoge države zalagajo s krušnim in krmilnim žitom iz narodno-obrambnih ozirov.

× V Ptuj je žena trgovskega pomočnika Frida Kranjčeva obupala nad življenjem in si sama izvolila smrt. Vzlic zdravniški pomoči ji niso mogli rešiti življenja. Pokojna zapušča moža in 7 let starega otroka.

× V Krčevini pri Ptuj je živčno obolela gospa Karla Podpečanova, žena upokojenega orožnika. Ondaj je proti večeru odšla z doma in se ni več vrnila. Domači so jo iskali po vsem mestu, a šele drugo jutro sta našla dva železniška delavca truplo nesrečne žene na železniškem mostu čez Dravo pri Ptuj. Truplo je bilo strahovito razmesarjeno, glava, roke in noge odtrgane. Tragična usoda nesrečne žene je vzbudila tem več sočutja, ker je družina vedno živela v najlepši slogi.

× V Šiški je bil letos deležen najlepšega božiča 65letni revež Ivan Juhant. Mož je bil že dolgo odvisen samo od dobrote drugih ljudi. Kdor je kdaj skusil tako življenje, ve, da ni hujše bridkosti mimo te. Usoda pa se je končno spomnila tudi tega siromaka in mu je na sveti večer poslala najlepše darilo — belo smrt. Tako je Juhant rešen človeške dobrote. Ko so ljudje na sveti dan našli v neki šupi njegovo truplo, ni bil revež nič več potreben človeške dobrote in usmiljenja.

× V Beogradu je umrl armijski general v pokoju Milan Tucaković. Pokojni je bil doma iz Kragujevca. Odlikoval se je v balkanskih vojnah in tudi v svetovni vojni. Po prevratu je živel nekaj časa v Zagrebu kot poveljnik savske divizije in pozneje poveljnik armade.

× Muslimansko versko življenje. V gračaniškem srezu so zgradili preteklo leto Muslimani sedem novih džamij (muslimanskih cerkva). Vse džamije so zgradili Muslimani s prostovoljnimi prispevki.

× Profesorski zbor na gimnaziji v Veliki Kikindi je izključil sedem učenk iz zavoda, ker jih je neki trgovec v pomanjkljivi obleki fotografiral. Pri preiskavi so policijske oblasti dognale, da so se na enak način pustile slikati tudi nekatere ugledne dame iz Velike Kikinde.

Teta Franca: Stric Maks, kam za božjo voljo pa nesete v taki hudi zimi napol bos in razcapan tega racmana?

Stric Maks: V Beograd ga nesem, Franca, v Beograd, banki namesto gotovine na račun dolga!

Teta Franca: Stric, kaj pa če vam racmana ne bodo mesto gotovine prevzeli?

Stric Maks: Franca, jaz jim bom v banki racmana skozi okence pomolil na račun dolga, pa naj naredijo gospodje z njim kar hočejo. Jaz vem, da sem zaščiten kmet, in tudi to vem, da je racman vreden za novo leto med brati najmanj 100 kron, kolikor znes moj prvi obrok!

Razno

Koliko stanejo vojske

V svetovni vojni je odpadlo stroškov na enega vojaka 13.000 dinarjev mesečno. Pri tem je všteto vse: orožje, municija, hrana itd.

V štirih letih svetovne vojne je izdala Anglija 200 milijard zlatih frankov, Nemčija 180 milijard, Francoska 126 milijard.

Neki Anglež je izračunal, da bi se moglo z denarjem, ki ga je požrla svetovna vojna, zgraditi za vsako živo bitje v Nemčiji, Angliji in Franciji po eno hišico z dvoriščem, radijem, avtomobilom in poleg tega premoženja bi vsak lastnik užival še 20 let pokojnino v znesku 2000 dinarjev mesečno.

Španska državljanska vojna je razmeroma še dražja kot je bila svetovna vojna. Tanki in letala so močno podražila vojskovanje.

Španska vlada se bori delno z zlatom svoje narodne banke, kjer je imela shranjenega čistega zlata za 25 milijard dinarjev.

Francoski delavci so zbrali zanjo 12 milijonov dinarjev, angleški sedem, ruski pa 450 milijonov dinarjev. Delavstvo vsega sveta zbira denarna sredstva za vojske španske vlade.

Francove čete podpira Nemčija. Ker general Franco nima denarja, se je obvezal nuditi Nemcem razne železne rude v zamenjavo za orožje in municijo. Posebno si prizadeva general Franco, da bi zavzel rudnik živega srebra Almaden, ki je največji na svetu in ki je še vedno v rokah madridske vlade. Živo srebro je neobhodno potrebno za moderno vojskovanje. Španija proizvaja letno 2.470.000 kilogramov živega srebra. Za njo pride Italija z 1.990.000 kg, Amerika 860.000 kg, Rusija 270 tisoč kg, Mehika 250.000 kg in Češkoslovaška 780.000 kg živega srebra. Iz tega se vidi, da krije Španija 40% celokupne porabe živega srebra. In Nemčija bi rada tudi te rudnike dobila v svoje roke.

Ali so vladarji nevarni?

»Novosti« in »Hrvatska straža« poročata, da je pred kratkim velika svobodnozidarska ali masonska loža škotskega obreda v Edinburghu na škotskem slavila dvestoletnico svojega obstoja. Na tej svečanosti je bil proglašen za velikega mojstra škotske lože vojvoda York. Ustoličenje novega velikega mojstra se je vršilo na izredno slovesen način. Značilno je, da je loži k jubileju čestital brzojavni potom tudi bivši kralj Edvard VIII., ki je takisto član te lože. — Iz tega bi človek sklepal, da ta družba vendarle ne more biti veram, državam in človeštvu tako nevarna in pogubna, kakor jo skušajo naslikati listi a la »Slovenec« in »Hrvatska straža«.

Avstralski jedilni list

Dva na smrt obsojena kaznjenca sta v Avstraliji pobegnila in se srečno rešila med avstralske domačine črnce. Tam sta z divjaki sklenila prijateljstvo. Eden je v tej družini umrl, drugi pa se je celo oženil z avstralsko domačinko in se šele čez mnogo let kot stari vrnil med bele ljudi.

Iz njegovih spisov smo izvedeli, kaj vse je avstralski divjak. Takle je njegov »jedilni list«: Meso ubitih živali in ljudi, surovo in tudi izvrstno pečeno, kuščarji, kače, gosenice, hrošči, muhe, komarji in za priboljšek med divjih čebel, a tudi čebele same.

Kakor vidimo, je hrana črnih divjakov kaj mnogovrstna, samo želodec bi moral naš človek prej dati strojarju v obdelavo, preden bi se mogel lotiti »najbolj izbranih avstralskih slaščic«.

Po svetu

■ Da bi skrčila uvoz olja, je nemška vlada določila poseben dan, ko je morala vsa nemška šolska mladina nabirati žir po gozdih. Na milijone mladih rok je seveda nabralo obilo tega sadeža, iz katerega bodo seveda pridelali precej olja. V organizaciji bi se pač tudi mi od Nemcev lahko s pridom učili in naučili!

■ Rojen gluhenemec je — po 21 letih spregovoril. Zdravniški krogi v Romuniji proučujejo z veliko vnemo kaj nenavaden primer. Pred 21 leti se je rodil v Margariti neki Peter Kurtović. Otrok je bil gluhi in nem. Sedaj pa je pred nekaj dnevi nenadoma spregovoril in že popolnoma razločno govori. Zdravniki stoje pred uganko, ki si je ne znajo razjasniti. Dogodek je vzbudil tudi drugod po svetu toliko zanimanja, da pride v kratkem celo iz Pariza posebna strokovna zdravniška komisija v Bukarešto in bo skušala podrobno proučiti ta res nenavaden primer.

■ Turška mornarica je te dni obiskala Malto. Prijateljski obisk turške mornarice dokazuje o tesnih zvezah, ki so bile letos sklenjene med Turčijo in Anglijo.

■ Kitajska je poslala močne letalske oddelke v severne province, v katere so udrle mandžursko-morgolske čete in ki podpirajo japonsko prodiranje v te dežele. Kitajsko letalstvo je prejelo nalogo, da izžene iz teh provinc mandžursko-mongolske čete.

■ Največ avtomobilov sorazmerno številu prebivalstva ima papeževa država. Vatikansko mesto šteje 600 prebivalcev s 176 avtomobili. Od tega 145 luksuznih in 31 tovornih avtomobilov.

■ 15 milijonov vojakov, ki so se udeležili svetovne vojne, je umrlo po končani vojni do danes na posledicah dobljenih ran. Po uradnih podatkih je med svetovno vojno umrlo na posledicah dobljenih ran 8,538.000 vojakov, a 19 milijonov jih je rane prebolelo. Od teh jih je ostalo pri življenju vsega še 4 milijone.

■ Ameriški tramvaji so dobili gumijasta kolesa. Tudi vzmeti imajo iz gumija.

■ Urade za nadziranje misli so vpeljali — na Japonskem na podlagi posebnega zakona, ki ga je sprejel japonski parlament. Take urade ima sedaj 22 japonskih mest. Njih naloga je, da nadzirajo javno mnenje in ga upravljajo na — pravo pot. — Priporočamo »Slovenec« v posnemanje!

■ V Novosibirsku se je pričela nova obravnavna proti veččlanski družbi trockistov, ki so po načrtu uničevali rudniške naprave, sejali med rudarje nezadovoljstvo in pripravljali upore proti sovjetskemu oblastem. Obtoženi priznavajo svojo krivdo in jih zaradi tega neminovno čaka smrtna obsodba. Med obtoženimi je tudi nekaj nemških državljani. Nemčija je vložila protest proti njihovi aretaciji. Sovjetska vlada je protest odklonila in sodno obravnavo proti obtožencem pospešila.

■ V Rusiji so zaprli celo procesijo Nemcev in jih nekaj baje obsodili na smrt, ker so baje vohunili za neko evropsko velesilo.

Važnejša radio predavanja

od 3. do 10. januarja 1937.

Nedelja, 3. januarja. 9.45: Verski govor: Sedanji obraz Kine in misljoni (g. dr. Gracer Jože) — 16.00: Ženska ura: Katere ženske lastnosti govore za njeno gospodarstvo (go-

spa Fr. Brodarjeva) — 17.00: Kmetijska ura: Praščljereja s pesmijo — dvogovor (inženjer Oto Muck) — 18.00: Zdravniška ura (gospod dr. Anton Breclj).

Torek, 5. januarja. 19.50: Predavanje akcije za razširjenje naše bolnice (g. primarij dr. Valentin Mersol).

Sreda, 6. januarja. 17.00: Kmetijska ura: Kakšne koristi smo imeli od naših posojilnic (g. dr. Jože Basaj).

Petek, 8. januarja. 18.00: Ženska ura: Versko naravna vzgoja v družini (gdč. Srečka Labernik).

Sobota, 9. januarja. 20.00: O zunanji politiki (g. dr. Alojzij Kuhar).

Sejmi

3. januarja: v Radgoni, Dol. Logatcu.

4. januarja: v Ormožu, Domžalah, Celju, Murški Soboti, Novem mestu.

5. januarja: v Dolnji Lendavi, Ptuj, Konjicah.

6. januarja: v Krškem, Kostelu pri Kočevju.

7. januarja: v Mokronogu, Turnišču, Črnomlju, Smartnem pri Litiji.

Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din 43'20
1 nemška marka	Din 17'54
1 avstrijski šiling	Din 8'38
1 švicarski frank	Din 10'—
1 anglešk. funt	Din 212'50
1 francoski frank	Din 2'02
1 češkoslovaška krona	Din 1'54
1 italijanska lira	Din 2'30

Kmetska matica

V zadnji številki našega lista smo na kratko opozorili čitatele, da so knjige Kmetske matice izšle. Danes hočemo na kratko spregovoriti o knjižnem daru te edine naše tiskovne zadrage.

Kmetska matica je izdala tudi letos štiri knjige za borih Din 20'— (s poštnino Din 24'50). Knjige so: Kmetska pratika za l. 1937., Fran Trček: Oris združništva, Cvetko Golar: Vdova Rošlinka in Venceslav Winkler: Cesta čez Resje.

V knjigi slovenske usode je zapisano, da je kulturno-prosvetno delo tlaka, ki je ni doslej odpravil niti noben cesarski patent niti nobena fraza o narodnem zedinjenju in svobodi. Slovenski kulturni delavec je doslej še vedno ostal glas vpijočega v puščavi. Vitalnost in nezlomljivo kulturno potenco slovenskega naroda pa dokazuje okolnost, da nam usoda vedno daje dovolj ljudi, ki se vzlic tem bridkostim lotijo kulturno-prosvetnega dela in ga prav posebej namenijo — podeželju. In kakor je v naših razmerah neverjetno, je vendar res, da se je v Ljubljani pred leti znašla družba ljudi, ki so ustanovili — Kmetsko tiskovno zadrugo in koj za njo Kmetsko matico. Ta matica živi in leto za letom razpošilja po slovenskem svetu knjižne darove, namenjene posebej podeželju. Če pa jih človek pregleda, vidi in prijetno občuti, da so ti darovi polnovredne kulturne dobrine, ki pomenijo v naši stavbi narodne prosvete važne in nepogrešljive kamne.

Z malimi izjemami je bilo vedno tako in je tako tudi letos. Knjige, ki jih je brez hrušča in trušča razposlala Kmetska matica, so tako vidne in pomembne, da jih ni mogoče prezreti.

Vdova Rošlinka, ta Golarjeva komedija je izšla prav za prav že pred leti. Pisanega je bilo že toliko za njo in proti njej, da je meni delo ocenjevanja skoraj prihranjeno. Odgovorim naj le na vprašanje: Ali je prav, da je delo izšlo?

Odločno moram reči: Prav! Zakaj? — Zato, ker je vprav to delo pokazalo, kako nujen nam je bil kmetski pokret, ki naj v bistvu spremeni

gledanje na vas in pojmovanje vasi in njenih problemov.

Golar je lirik kmetske romantike in zato ne more doživljati sedanje kmetske trpke realnosti in je ne umetniško oblikovati. Vzlic temu pa nam je dal poleg sočnega jezika v svoji »Rošlinki« vrsto tipov, sicer po svoje pojmovanih in prikazanih, a vendar tako naših, da je z njimi zaoral važno brazdo v ledino naše kmetske ljudske igre. Ne smejo nas motiti malenkosti, ne smejo nas ovirati predsodki, pač pa moramo gledati umetnika, ki kljub romantičnim naočnikom vidi našega podeželskega človeka, njegove rane in tegobe, njegovo vedrost in šegavost in skozi njo sluti — njegovo življensko silo.

Ko se je pred leti »Vdova Rošlinka« oglašila z odra ljubljanskega dramskega gledališča, se je vnelo nebroj glasov za in proti. Ljudje so prelivali — črnili. Strašansko so nekateri hvallili, strahovito so drugi grajali, nihče pa ni povedal, da je v teh likih polno resničnega življenjskega soka, polno zdrave krvi, ki tiči pač v plenicih preteklosti in je zato v sedanjosti smešna, pa ima vendar mnogo pravice do bodočnosti. Smelo pa trdim, da je vprav Vdova Rošlinka tisto slovensko odrsko delo, ki je dalo pisateljem pobudo in vzgon za pisanje novih izvirnih ljudskih iger. Če so te nastale in če so morda celo boljše, je to zasluga Cv. Golarja, ki je šel kot orač na ledino, in Kmetske tiskovne zadrage, ki je Golarjevemu delu omogočila pot v slovensko, jugoslovansko in slovanško javnost. Zato štejem Kmetski matici v zaslugo, da je iz založniškega arhiva izbrskala to izdanje in ga razposlala našemu podeželju.

F. Trčekov Oris združništva smo v našem listu že omenili. Po takem delu so naše razmere že dolgo kričale in smo Kmetski matici le hvaležni, da si ga je znala pridobiti. K našemu prejšnjemu poročilu naj danes samo dodamo še pripombo, da Trčkova knjiga ni pomembna samo za združništvo, ampak je — ali bi vsaj morala biti abecednik za vsakega slo-

venskega malega človeka: kmela, delavec, obrtnik in šolanc.

S tem smo o knjigi povedali vse, kar je bilo treba povedati. Kakor ni brez abecednika pismenosti, tako ni brez pojmov, objasnjenih v tem delu, zdravega gospodarstva. Slog je lahek in tvarina kljub vsej navidezni suhoparnosti (kakršna je pač vsaka »stvarnost«) obdelana živahno, preprosto in umljivo.

Kmetska pratika je pa letos delo, ki stane nanj lahko ponosna Kmetska matica in tudi njen potrpežljivi urednik g. Dolfe Schauer. »Pratika« je po obsegu, opremi in vsebini delo, ki mora biti v ponos vsakega kmetskega doma.

Navadno koledarsko gradivo, ki je sestavljeno iz plehko-zabavnih prispevkov, se je tu moralo umakniti zdravi in tečni hrani, kakršne je človek potreben. Če oprema ožjega koledarskega dela, ki jo je oskrbel akad. slikar R. Šubic (Društva, ki naročajo diplome za kakršnokoli priliko, naj si dobro zapomnijo ime tega slovenskega umetnika!), je taka, da je človek mora biti vesel. Dvanajst slik za mesece — dvanajst umetnin, iz katerih diha naša zemlja, toplota našega človeka, žar ljubezni, ki je ohranila slovenski narod v težki borbi preteklih stoletij. Če bi ne bilo nič drugega, so te slike same zadosten povod, da se z dušo in telesom oklenemo svoje »Matice«.

Poleg tega pa »Pratika« v smoteni pestrosti nudi toliko, da je težko vse naštet. Od tabel do praktičnih gospodarskih, socialnih in zdravstvenih navodil iz vseh področij, zabave in razvedrila, razgleda po svetu in nedolžno-pikrega smeha je vsega dovolj. »Pratika« je zato letos res matična rekordna knjiga, ki smo je iskreno veseli in se le čudimo požrtvovalnosti onih ki v preziranj osebni koristi tako nesebično delajo za slovensko podeželje.

O Winklerjevi knjigi spregovorimo prihodnjič. Za danes naj samo omenimo, da je še nekaj celotne izdaje letošnjih matičnih knjig na razpolago. Velja po Din 20'—, po pošti Din 24'50. Naročila sprejema Kmetska tiskovna zadruga, Ljubljana, Kolodvorska 7.

SREČNO NOVO LETO

želi svojim cenjenim gostom

Alojzij Demeli

gostilničar

Boštanj**Srečno in veselo Novo leto**

želi vsem cenjenim odjemalcem-zadruharjem

»EKONOM«

osrednja gospodarska zadruga

Ljubljana, Kolodvorska ulica 7**Srečno Novo leto**

svojim cenjenim gostom in odjemalcem želi

Ivan Pečnikar

trgovina z vinom in gostilna

SV. JAKOB OB SAVI**SREČNO NOVO LETO**

svojim cenjenim klientom želi

Klišarna St. Deu**Ljubljana, Dalmatinova ul. 13****Veselo in srečno
Novo leto**

želi svojim cenjenim odjemalcem in gostom

Ivan Grad

gostilna in veletrgovina z vinom

BERIČEVO**SREČNO NOVO LETO****J. BLASNIKA NASL.**univerzitetna tiskarna, lito-
grafija in kartonaža d. d.**LJUBLJANA****Srečno Novo leto**

vsem članom in cenjenim odjemalcem želi

Kmetijska družba, r. z. z o. z. v LjubljaniSvojim cenjenim gostom
prav srečno Novo leto!**RESTAVRACIJA****»PRI ŠESTICI«****REZI ZALAZNIK****6****Srečno in veselo Novo leto**želi vsem svojim odjemalcem in cenjenim
gostom**FERDO VODE**

Kaplja vas

Srečno in veselo Novo letoželi vsem svojim cenjenim gostom
kakor odjemalcem vina**Franc Grad**

gostilna in zaloga vina

ZG. KAŠELJ**Srečno Novo leto**želi vsem svojim
cenj. odjemalcem**Jos. Zupančič**

trgovec, Trebnja

Srečno novo leto 1937

želi vsem svojim cenjenim gostom

Dako Makar**Metlika****Srečno in veselo Novo leto**

želi

Lekarna dr. G. Piccoli**Ljubljana**

nasproti »Nebočičniku«

Srečno Novo leto želi vsem
svojim cenj. odjemalcem**tvrdka****I. KNEZ****LJUBLJANA**

Srečno Novo leto!

Manufakturna

trgovina

pri »ZAJČKU«

ZAJČ JOŠKO, LJUBLJANA**NABREŽJE 20. SEPTEMBRA****POLEG TROMOSTOVJA****Srečno in zadovoljno Novo leto**

želi svojim cenj. gostom

Anton Urbančič

gostilna

ČATEŽ pri Vel. Loki

Srečno Novo leto želi

**Kmetijski hranilni in posojilni dom
v Ljubljani**

**SREČNO NOVO LETO
1937**

svojim cenjenim gostom želi
DAJ-DAM, Ljubljana

Srečno in veselo novo leto 1937

želi

PETER ŠTERK, LJUBLJANA

Hotel »Bellevue« in restavracija hotel
»Union«

SREČNO NOVO LETO

želi vsem svojim cenj. odjemalcem
in poslovnim prijateljem

MARTIN BERLAN, Lobčev 56
trgovina z usnjem in čevljarškimi
potrebščinami

Srečno in zadovoljno Novo leto
svojim občanom, odjemalcem in gostom želi

Križnar Anton

župan, trgovec in gostilničar
Stražišče

Srečno in veselo Novo leto

želi vsem svojim cenjenim gostom

Ivan Remžgar, gostilničar

Žerovnica pri Cerknici

Srečno novo leto 1937

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

Ivan A. Grosek

trgovina z mešanim blagom
Trebnje

Srečna in uspehov polna Novo leto

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem,
prijateljem in znancem

Medić-Zankl

tovarne olja, lakov, barv, škroba
Ljubljana, Medvode, Domžale

Srečno in veselo novo leto 1937

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

Karl Prelog
Ljubljana

Gosposka ul. 3

Dvorni trg 3

**SREČNO IN ZADOVOLJNO
NOVO LETO**

želi

ARKO IVAN ml.

RIBNICA

Vsem cenjenim gostom želi srečno in
veselo novo leto 1937

Restavracija
in velemesarija

FRANC SLAMIČ

Ljubljana, Gosposvetska cesta

Srečno in veselo novo leto 1937

vsem svojim cenjenim odjemalcem
želi

VIKTOR MEDEN

žganjarna

L J U B L J A N A

Srečno in veselo
novo leto 1937 želi

L. MIKUŠ - Ljubljana

Mestni trg štev. 15

Ustanovljeno leta 1839

D e ž n i k i

Na malo! Na veliko!

Srečno in zadovoljno Novo leto

ž e l i

lekarna A. USTAR

Ljubljana, poleg glavne pošte

Vsem svojim prijateljem
želi srečno novo leto 1937

SLAVIJA

jugoslovanska zavarovalna banka v Ljubljani

„SLAVIJA“ zavaruje proti: požaru, vlom, razbitju stekla, zakoniti dolžnosti jamstva, nezgodi, toči, transportnim škodam, poškodovanju avtomobilov; sprejema vsakovrstna življenjska zavarovanja po najugodnejših kombinacijah
Generalno ravnanje v Ljubljani, Gosposka ulica 12 • Telefon 21-76, 22-76

PODRUŽNICE: Beograd, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Split in Zagreb — EKSPLOZITURA v Mariboru na Aleksandrovi c. 6, v Celju v Kolenčevi ul. 6

Srečno Novo leto

vsem cenj. odjemalcem in konsumentom našega piva, špirita in kvasa želi

Pivovarna „UNION“ d. d., Ljubljana

Srečno in zadovoljno novo leto 1937

želi svojim cenjenim gostom

Franc Hočevnar

gostilničar „PRI FIGOVCI“

Ljubljana

Srečno Novo leto

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

Stanko Lenarčič

Nova vas pri Rakeku

Srečno in uspešno novo leto 1937
želi svojim cenj. naročnikom in odjemalcem

TISKARNA MERKUR D. D.

LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 23

ter se priporoča za nadaljnjo naklonjenost

Srečno in veselo novo leto 1937

želi vsem odjemalcem
in prijateljem

IGNAC TOMC

Moravče

Srečno in veselo Novo leto

želi vsem svojim cenjenim odjemalcem

Goršič Alojzij

St. Jurje

Srečno novo leto 1937

želi vsem svojim cenjenim gostom

Josip Mačko

Gotna vas

SREČNO NOVO LETO

svojim odjemalcem, gostom
in stanovskim tovarišem želi

GLOBOČNIK ANTON

gostilna in trgovina

ZG. OTOK PRI RADOVLJICI

Srečno Novo leto

vsem svojim gostom želi

Franc Molj ■ gostilna

Vogelje

Kmetijski hranilni in posojilni dom

reg. zadr. z neomejeno zavezo **v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1**

Telefon št. 28-47

Rač. pošt. hran. št. 14.257

Brzjavi: Kmetiskidom

Račun pri Narodni banki

Eskontuje menice

**Daje kratko-
ročna posojila**

**Izvršuje
ostale denarne posle**

Zaupajte denar domačemu zavodu!

N o v e v l o g e
vsak čas razpoložljive obrestuje
po 4%,
vloge proti odpovedi — 5%
Za vse vloge nudi popolno varnost
Otvorja tekoče račune

Umni kmetovalci in trgovci!

Nabavite si novovrstne trus mline.

So patentni nemški izdelki, v njih boste
mleli vse svoje žitne pridelke doma. S tem
si prihranite trpljenje, žito, čas in denar.
Služijo vam za čiščenje žita za šrotanje
živalim, za mletje vsega žitnega zrna v
poljubno fino moko, kakor pšenični in po-
lentni gris. Za pogon mline zadostuje vsaka
moč ali motor, ki vam služi za pogon dru-
gih gospodarskih strojev. — Vzemite se
tudi hranilne knjižice v račun. Samoprodaja
in zaloga za celo Jugoslavijo:

Turnšek Stefan

Poštni predal 86

LJUBLJANA, Aleševčeva 24.

HRANILNE KNJIŽICE

raznih denarnih zavodov kupujemo proti
takojšnjemu plačilu v gotovini. Sporočite
najnižjo ceno na upravo lista pod šifro
»Gotovina 88«.

»**EKONOM**« osrednja gospodarska
zadruga v Ljubljani,
Kolodvorska ulica 7.
Nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih
pridelkov, najfinejšo domačo in banaško mo-
ko, koruzo, krmila, specerijsko blago itd.

VELIKA ZALOGA

vseh vrst umetnih gnojil, modre
galice, trboveljskega in split-
skega portland cementa ter vseh
vrst zidne opeke kakor tudi krov-
cev tovarn »ILOVAC«, Karlovac,
»Bohne«, Vel. Kikinda, in Jelov-
šek, Vrhnika.